

Foto: Louise White.

Resistens mot antibiotika hos bakterier från svenska hästar

Tillstånd hos häst som ofta behandlas med antibiotika är till exempel infektioner hos föl, sårinfektioner, olika bakteriella luftvägs- och livmoderinfektioner. Hästar drabbas lätt av störningar i tarmfloran och därför kan vissa antibiotika inte användas. Risken för antibiotikaassocierad diarré är för stor. Därför finns det färre antibiotika att välja mellan och det är extra viktigt att bevara effekten av de som finns.

Antibiotikaanvändning

Försäljningen av antibiotika för häst är svår att uppskatta eftersom läkemedel oftast ges av veterinär i samband med undersökning, antingen i stallet eller på klinik eller djursjukhus.

Trimetoprim-sulfa används ofta till häst och preparat som ges via munnen i form av pasta eller pulver är vanliga. Två tredjedelar av den totala försäljningen av trimetoprim-sulfa utgörs av sådana produkter. Försäljningen av dessa produkter har stadigt ökat fram till 2007 men har därefter minskat med 46 procent. Bland indikationerna för trimetoprim-sulfa

återfinns livmoderinfektioner och olika typer av infektioner hos föl. Minskningen i försäljningen kan bero på att färre ston har betäckts och färre föl fötts.

Luftvägsinfektioner

Flera olika bakterier kan orsaka luftvägsinfektioner hos häst. *Streptococcus zooepidemicus* är en beta-hemolyserande streptokock som kan finnas i luftvägarna hos fullt friska hästar, men den kan också orsaka sekundära luftvägsinfektioner samt orsaka andra variga infektioner, till exempel i sår eller i livmodern.

AVDELNINGEN FÖR DJURHÄLSA OCH
ANTIBIOTIKAFRÅGOR

besök. Ulls väg 2B post. 751 89 Uppsala
telefon. 018-67 40 00 fax. 018-30 91 62
e-post. sva@sva.se webb. www.sva.se

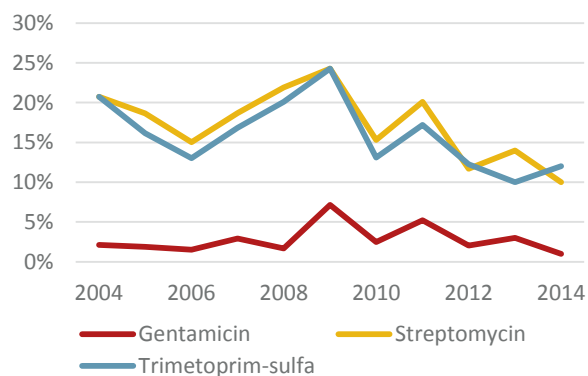
STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT

Beta-hemolyserande streptokocker är mycket känsliga för penicillin som därför bör vara ett förstahandsval för behandling. Däremot är streptokocker naturligt okänsliga för aminoglykosider som gentamicin och för fluorokinoloner som enrofloxacin. Under 2014 var 5 procent av *S. zooepidemicus* från luftvägsinfektioner resistenta mot trimetoprim-sulfa vilket är lägre än de senaste åren.

Livmoderinfektioner

Vanliga orsaker till livmoderinfektioner är *E. coli* och *S. zooepidemicus*. Under 2014 var resistens mot trimetoprim-sulfa eller streptomycin hos *E. coli* från stogenitalia vanligast förekommande. Multiresistens förekom hos 5 procent av isolaten vilket är lägre jämfört med föregående år.

Figur. Andel resistens hos *E. coli* från genitalia hos ston

ESBL

ESBL¹-bildande bakterier kan allvarligt inverka på möjligheten att behandla kliniska infektioner hos drabbade individer. Under 2014 påvisades åtta isolat av ESBL-bildande bakterier i kliniska prov från häst. Totalt har 70 isolat bekräftats vid SVA sedan 2008. Ingen regelbunden övervakning av förekomsten av ESBL-bildande bakterier hos friska hästar görs dock. För att ha en uppfattning om förekomsten av sådana bakterier hos häst uppmanas därför kliniska laboratorier att sända in misstänkta isolat till SVA för konfirmering och epidemiologisk typning.

MRSA

I Sverige har MRSA² påvisats hos totalt 30 hästar, de flesta med sårinfektioner. Nio av fallen rapporterades under 2014. De flesta isolaten från häst har varit en variant som i Europa är vanlig hos lantbrukets djur men också hos häst. Den ursprungliga smittkällan kan därför vara andra hästar eller andra djur. I en undersökning av friska hästar som utfördes 2007 påvisades MRSA hos en häst. Inga fall påvisades i motsvarande undersökning 2010.

MRSA är ett problem för hästsjukvården, eftersom det kan vara svårt att hitta en effektiv behandling för de fall där det verkligen behövs. Men bakterien kan också smitta till människor som är i kontakt med djuren, som till exempel uppfödare och veterinärer. Förekomst av MRSA hos hästar berör därför både djur- och folkhälsa och är också ett arbetsmiljöproblem. På grund av detta har Socialstyrelsen tillsammans med andra berörda myndigheter tagit fram en vägledning för handläggning av MRSA hos häst, hund och katt. Hästsporten har tagit fram särskilda regler för tävling.

Motverka spridning

Situationen avseende olika multiresistenta bakterier är oroande, och det är angeläget att så långt som möjligt motverka ytterligare spridning och resistensutveckling. Många fältverksamma veterinärer samt djursjukhus och kliniker har sett över sina rutiner för vårdhygien och antibiotikaföreskrivning samt att olika författningar har ändrats. Dessa åtgärder bidrar till att minska risken för spridning av såväl multiresistenta bakterier som andra infektioner.

För att snabbt kunna stoppa spridning vid till exempel djursjukhus är god hygien, klok antibiotikaanvändning samt att smittade djur upptäcks tidigt genom provtagning avgörande.

¹ Extended spectrum betalactamase – betalaktamas med utvidgad effekt

² Meticillinresistent *Staphylococcus aureus*